СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 214. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 15. вересня 1930. VOL. XXXVIII. No. 214. Jersey City, N. J., Monday, September 15, 1930. THREE CENTS.

ПРОГИБІЦІЯ БУДЕ ГОЛОВНИМ ПИТАННЯМ ПРИ ВИБОРАХ У 1932 Р.

ВАШИНҐТОН. — Політичні провідники републиканської і демократичної партій прийшли до переконання, що справа прогибіції вирине на перше місце при слідуючих президіяльних виборах, які відбудуться в 1932 році.

РУЗВЕЛТ І МОРО.

ВАШИНҐТОН. — Дебатуючи над заявою нюйорського ґовернора Рузвелта в справі прогибіції, вашинґтонські політики є тої думки, що вона є цілком подібна до заяви амбасадора Мора. Рузвелт ужив навіть цілком подібних фраз.

З того заключають, що Моро й Рузвелт будуть правдоподібно кандидатами на слідуючого президента.

ПЕРШІНҐОВИ МИНУЛО 70 ЛІТ.

ВАШИНҐТОН. — Ґенералови Першінґови минуло 70 літ. З того приводу не було в Першінґа ніякого родинного свята. В день своїх уродин працював він як звичайно цілий день у воєннім департаменті над памятниками, які мають бути побудовані на французьких цвинтарях, де поховані американські жовніри світової війни.

Першінґ виглядає дуже добре й не нагадує ґенерала на пенсії.

РОЗБИВСЯ ЛІТАК ЄНСЕЯ.

НЮ ЙОРК. — Одержано з Багамських островів телеґрафічне повідомлення, що розбився літак славного летуна Єнсея, котрий вибрався у подорож по краях Латинської Америки. Відвідуючи їх, Єнсей перелетів 20,000 миль і вже був з поворотом близько границі Злучених Держав, коли наступило нещастя.

Літак згорів, але Єнсей і його два товариші вийшли ціло.

БОЙКОТ ТИХ, ЩО ПОПИРАЮТЬ ХАБАРНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Джордж Дж. Раєн, президент нюйорської „Борд оф Едюкейшен”, заявив, що веде доходження супроти книгарень, які підкуплювали ріжних політичних босів, щоби в той спосіб перепачкувати до шкіл свої видання шкільних підручників.

Раєн заповідає, що не допустить до шкіл підручників тих книгарень, які оплачувалися хабарями.

УРІБУРУ НЕ ВДЕРЖИТЬСЯ.

МОНТЕВІДЕО (Уруґвай). — Горасіо Ойґанарте, міністер заграничних справ у кабінеті Іріґоєна, заповідає, що новий президент Урібуру не вдержиться при владі, бо при виборах нарід заявиться проти нього та його партії.

ЗА 2.75-ПРОЦЕНТОВЕ ПИВО.

АТЛЕНТИК СИТІ. — На найблишчій конвенції Американської Федерації Праці, яка відбудеться 6. жовтня у Бостоні, рішила екзекутива поставити резолюцію в справі модифікації акту Волстеда, домагаючися допущення 2.75-процентового пива.

Кажуть, що резолюція та цілком певно перейде. Поставлено її на домагання броварняних робітників у тім переконанню, що вже навіть та зміна буде великою полекшею для безробітних, бо дасть многим варстат праці.

ДАДУТЬ ПОЗИЧКУ.

ВАШИНҐТОН. — Домініканська република хоче затягнути в Злучених Державах позичку, щоби повести ратункову акцію для потерпівших від гураґанної катастрофи.

Президент Гувер заявив, що уряд не тільки що не має нічого проти цеї позички, але ще доложить старань, щоби вона була як найскорше переведена.

ЧУТКИ ПРО НОВИЙ ГУРАҐАН.

НОРФОЛК (Вірджінія). — На побережу шалів гураґан і знищив цілковито 12 домів. Про жертви в людях не чути.

ПРОТИ НІЧНОЇ ПРАЦІ ЖІНОК.

НЮ ЙОРК. — „Ди Катон Текстіл Інститют” проголосив своє рішення щодо нічної праці жінок і дітей у ткацькій промисловости. Рішено візвати всі ткацькі компанії, щоби найдалі з днем 31. березня 1931 р. припинили у своїх фабриках нічну працю жінок і дітей.

Заразом Інститут пояснює, що жінок і дітей допущено до цеї праці підчас війни, коли бракувало робітників і треба було відповісти воєнному запотребованню. А тепер це все минуло.

НЕМА МІСЦЯ ДЛЯ ЗАМУЖНИХ НОРСОК.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — „Борд оф Едюкейшен” подає до відома, що будуть звільнені всі замужні норски, заняті в публичних школах.

Звільнення наступить з днем 15. жовтня. Суперінтендент д-р Джеймс Нюджет подає, що замужна жінка може домагатись удержання від чоловіка. Тому треба дати в першу чергу можливість зарібку і життя тим, що самі на себе працюють.

НАДУЛА НАРЕЧЕНИХ.

Недавно всі американські часописи розписалися про Мисс Рут Мілер, котра обіцяла вийти заміж за того, хто зложить $1,000 на удержання її хорої матери. Зголосилися два кандидати. Один з них зложив $500, а другий $750, все те титулом завдатку. Коли прийшли по наречену, щоб піти з нею до шлюбу, побачили, що по ній пропав слід

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ.

Обслідування гори на острові Стромболі (Сицілія) показало, що вулькан такого саме названиська почав знову свою діяльність. 3,000 мешканців острова живуть у наметах, боячися землетрусу та виливу лави.

ВИКРИЛИ ФАБРИКУ ФАЛЬШИВИХ ГРОШЕЙ.

Поліція викрила в Зимній Воді біля Львова в домі Якова Ґурки фабрику фальшивих 100 золотівок. В домі Ґурки найшла поліція машини до відбивання грошей і богато фальсифікатів. Ґурка признався, що займався фабрикацією фальшивих 100 золотівок. Ґурку арештували.

ЗВІРЯТА СПРИЧИНЮЮТЬ ПОЖЕЖІ.

Недавно в мексиканському місточку Суляца вибухла пожежа в фабриці сірників. Слідство виявило, що пожежу спричинили щурі, які гризли пуделка з сірниками і в той спосіб запалили фабрику. Та це не перший того рода випадок. От тому місяць вибухла пожежа в млині в одному мадярському місточку. Пожежу спричинив кіт. Він дрімав собі біля печі. Нагло впала іскра на буйну шерсть кота і запалила її. Кіт переляканий кинувся в сторону вікна, підпалив завіси біля вікон, дальше почала горіти кімната й так знищив огонь цілий млин.

ВЛОМНИК РАНИВ ТРИ ОСОБИ.

Іван Курило з Купчинець, повіт Тернопіль, хотів обікрасти ніччю 15. серпня склеп Теніса в Павликові, пов. Калуш. Коли його власник склепу запримітив, вломник почав стріляти з револьвіру і ранив власника склепу і його двоє дітей. Вломника арештували.

ЗЛОВИЛИ ВЯЗНІВ, ЩО ВТІКЛИ ПІДЧАС РОЗПРАВИ.

В Лодзі зловили львівських вязнів Ґалущку, Шварцвальда й Туха, котрі тому кілька місяців підчас розправи втікли з суду. Їх обвинувачували за фальшування грошей і вони відповідали з вільної стопи. Як трибунал пішов на нараду, фальшівники втікли. Всежтаки кожного з них засудили на кількалітну вязницю. Тепер мусітимуть відсидіти кару.

ДВ: ДІВЧИНКИ ВТОПИЛИСЯ В БОЧЦІ З ВОДОЮ.

В селі Іспас, пов. Коломия, 7-літна Марія Гоянюк бавилася зі своєю 7-місячною сестричкою в той спосіб, що посадила її на бочку, наповнену водою і накриту дошкою. Нагло дошка усунулась і дитина впала до бочки. Старша сестричка, хотячи ратувати дитину, нахилилася над бочкою, втратила рівновагу й впала теж до бочки. Обі дівчинки втопилися.

ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ РУХ В ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ.

Радянські часописи містять алярмуючі вістки про зріст антисемітизму в червоній армії. Протижидівські виступи толерують навіть червоні старшини. У 26. артилерійському полку командант Чернєєв дивився з вдоволенням, як молодші старшини й вояки били одного Жида. У 240. полку воях Москаль побив безкарно Жида. У 90. полку салдат викинув з табору Жида, мовляв „нам Жидів не треба”. Переслідування Жидів занотовано й в інших полках. В одному полку утворився навіть окремий союз антисемітів.

СПАЛЕННЯ ФІЛЬВАРКУ БУВШОГО ВОЄВОДИ БОРКОВСЬКОГО.

Дня 9. серпня ц. р. згоріло на пільному фільварку бувшого львівського воєводи ґрафа Дунін-Борковського в Зофіївці коло Збаража шість стирт збіжжа. Часописи пишуть знову, що вступні доходження поліції мали доказати, що пожежа вибухла в наслідок підпалу „здається” українських саботажистів.

ПРОВОКАТОРИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

В звязку з ревізіями й арештами, які відбуваються на провінції, редакція „Нового Часу” дістала від професора Антона Крушельницького заяву такого змісту: „В Березові вижнім, Текучій, Микуличині, Делятині, Ославах і Жабю крутиться якийсь провокатор, вербує селян до УВО і то навіть у більших гуртках, збирає членські вкладки та прикривається моєю особою, начебто він був у мене в справі УВО 20-го липня ц. р. з селянином Г. з Делятинщини. Перестерігаю селян Гуцульщини перед провокаторами, які хочуть спровокувати ґрандіозний процес УВО проти селян на Гуцульщині. — Антін Крушельницький.”

АРЕШТУВАННЯ УЧАСНИКІВ НАПАДУ НА ПОЧТОВИЙ АМБУЛЯНС КОЛО БІБРКИ?

Польська преса повідомляє, що на Закарпатській Україні в селі Нижні Вертцьки чеська жандармерія придержала дві особи без документів, узброєних в револьвери. Їх відставлено до Ужгороду, щоби справдити їх тотожність. Польські часописи здогадуються, що це члени УВО, учасники нападу на почтовий амбулянс коло Бібрки.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ ТЕСТАМЕНТ.

Недавно помер англійський промисловець Нортон. У своєму тестаменті він просить своїх дітей, щоби вони не ставили на його гробі ні каплиці ні жадних нагробників, але щоби посадили дві найкращого рода черешні. Ягоди, які виростуть на тих деревах, велить у тестаменті, строго пильнувати, а ввесь абір щорічно віддати до одного з заведень для сиріт у Лондоні.

ФРАНЦІЯ КУПУЄ ЗОЛОТО.

Франція закупила в Злучених Державах золота на суму 10 міліонів долярів. Закуплене золото заладовано вже на корабель для відвезення його до Франції. За останні три тижні французький уряд закупив в Америці золота за 53 міліони долярів.

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО.

В збіжжу на полі недалеко Бучача найдено трупа Т. Іванціва з Жизноміра, повіт Бучач. Підчас слідства виявилося, що Іванціва вбив любчик жінки Іванціва, О. Кривенький, ударом ножа в серце підчас того, як Іванців спав. Кривенькому помагала жінка Іванціва. Після вбивства винесли вбийники трупа в поле й там полишили, при чім помагала вбийникам Евдокія Добровська. Усю „трійку” арештовано.

З ДУНАЮ ДОБУВАЮТЬ ІСТОРИЧНІ КОРАБЛІ.

Мадярські історики хочуть видобути з Дунаю 2 кораблі, які тому 400 літ утонули біля Ештербону. Ці кораблі везли скарби жінки упавшого в бою під Могачем Людвіка Ягайлончика, а їх затопила партія Заполії, щоби ці кораблі не дісталися в руки цісаря Фердинанда. На тих кораблях має бути дуже багацько золота, срібла та інших дорогоцінностей.

ГРАДОБИТТЯ В ГОРОДЕНЩ.

В громаді Кунисівці в Городенщині лютувала дня 9-го серпня ц. р. велика градова туча, що знищила 70% тютюнових плянтацій. Також великі шкоди заподіяв град у громадах Рожнів і Дорханів у Косівщині.

ПОЖЕЖІ ФІЛЬВАРКІВ.

„Львовскі Курєр Поранни” повідомляє, що ніччю 8. серпня підпалив хтось на фільварку Зофіївка біля Струсова (Теребовельщина) кілька стирт збіжжа. „Курієр Поранни” твердить, що підпалу доконали „українські саботажисти”, хоч справців досі не зловили.

Також, по твердженням „Курієра Поранного”, члени УВО підпалили ніччю з 7. на 8. серпня фільварок Зофії Тичковської в Шилах біля Збаража. Справців підпалу теж не зловили.

СТЕРЕЖІТЬСЯ ПЕРЕД ПРОВОКАТОРАМИ!

У якоїсь Іди Ґольдман найшла поліція в Кишиневі багато большевицьких документів, з яких вичитано, що Москва видала міліони долярів усяким аґентам на большевицьку пропаганду.

Отже не з ідеї, а за московські доляри, які Москва одержала за ограблене збіжжа українських селян і за дерево, яке рубають засланці на Соловецьких островах, роблять большевицькі аґенти пропаґанду за большевицький рай.

Кріза тепер на цілому світі й большевики скрізь використовують людську нужду, щоби в мутній воді ловити рибу.

Вони підбунтовують молодих людей до всяких бешкетів, а самі ховаються. Коли потім тягають наших людей по судах, постах жандармів і збиткуються над ними, то большевицькі аґенти заїдають собі смачно печені кури по чернівецьких ресторанах і сміються в кулак.

Тому не дайтеся на підмову. Коли якого аґента свербить шкіра, то най свою наставляє, а най не йде чужими руками грань замітати.

Тому стережіться перед платними аґентами, які вам рай обіцюють, і женіть від себе. Бо вони роблять за Юдин гріш, а через них терпітиме увесь український народ. — („Час”).

ЧЕХИ ДЕМОНСРУЮТЬ ПРОТИ ІТАЛІЇ

ДЕМОНСТРАНТИ ПОВИБИВАЛИ ШИБИ В ІТАЛІЙСЬКОМУ ПОСОЛЬСТВІ.

ПРАГА (Чехословаччина). — В чеській пресі не перестають міститися гострі напади на Італію ізза розстрілу чотирох Славян за їх приналежність до революційної орґанізації. В протиіталійській кампанії беруть живу участь також і чеські фашисти, які врядили кілька протиіталійських протестаційних віч.

Одно з таких віч, скликане ними на площі, обернулося в протестаційний похід не лише проти Італії, але й проти фашизму взагалі. Натовпи вічевиків вирушили до італійської амбасади з криками: „Геть з Італією! Геть з фашизмом!” Біля амбасади вони легко справилися з нечисленною поліцією, яка старалася не допустити демонстрантів до італійського будинку.

Поки більші відділи поліції наспіли й розіґнали натовпи демонстрантів, італійська амбасада вже стояла з вікнами без шиб. Поліція заборонила дальші демонстрації, але кажуть, що це не поможе й Чехи далі будуть протестувати проти переслідування в Італії Славян.

Ґазета „Ческе Слово”, яка вважається напівофіційним органом міністра справ закордонних, Бенеша, виступила з гострими статтями проти Італії. Вона кличе Славян памятати, що вони для Італії є лише варварами, а для італійського фашизму собаками, яких треба нищити.

Італійське посольство спростовує чутки, що буцімто біля югославянського кордону Італія перевела мобілізацію своєї армії.

ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ СВІТА ЛИХЕ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Після міністра Бріяна та Гендерсона, які висвітлили французькі та англійські погляди на справу утворення пан-Европи, говорили представники інших держав. Майже всі вони приєдналися до точки погляду, яку висловив Бріян, що обєднання Европи можна осягнути без попереднього обеззброєння европейських держав. Як відомо, Гендерсон ставив обеззброєння Европи як найважніший крок на шляху до її обєднання.

Всі промовці признали в своїх постановах, що сьогорічна політична світова ситуація значно гірша, ніж вона була в минулім році. В світовій політиці є багато питань, які криють у собі небезпеку для спокійного життя.

АНҐЛІЯ ВИЗНАЄ УРЯД УРІБУРИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — З поінформованих джерел повідомляють, що анґлійське правительство поспішить з визнанням нового уряду Арґентини на чолі з ґенералом Урібурою. Зробить це вона тому, щоби затримання визнання не пошкодило інтересам британських громадян, які мають 3 міліярди долярів, вложених в ріжні арґентинські підприємства.

КОЛЮМБ БУВ В АМЕРИЦІ ПЕРЕД 1492 РОКОМ.

ГАМБУРҐ (Німеччина). — Професор Люіс Уллоа заявив, що він знайшов у мадридських архівах документи про Колюмба, які ще не були ніким опубліковані. З тих документів виходить, що Колюмб був в Америці раніше 1492 року, як дотепер думають, вважаючи той рік відкриттям Америки.

Уллоа говорить, що Колюмб раніше приїздив до Америки з данськими піратами. Свою подорож ті пірати робили північною рутою черeч Ґренляндію, Лябрадор, Нюфонленд і здовж берегів Америки доїздили до Флориди. З документів, викритих Уллоаю, виходить, що Колюмб походив з каталонської родини й не мав нічого спільного з ґенуезською родиною Колюмбів.

Та інші вчені кажуть, що до цих відомостей треба ставитися з резервою, поки документи остаточно не будуть досліджені й не буде доказана їх повна автентичність.

ВИКРИВАЄ КОМУНІСТИЧНУ РОБОТУ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Бувший голова радянської торговельної місії в Фінляндії, Ерзінкіян, викрив перед судом комуністичну пропаґанду, яку переводить в Фінляндії Москва через своє дипльоматичне та торговельне представництво. Він розповів, яким способом Москва видає гроші для фінляндських комуністів, та яким способом купується для них зброя.

Таксамо Ерзінкіян розповів докладно про органи чека, які істнують при кождому дипльоматичному та торговельному представництву Москви в чужих державах, розповів про завдання їх та про способи діяльности і т. д.

ОДИН МІЛІОН СУХІТНИКІВ.

ПАРИЖ (Франція). — Пані Луміс, предсідателька американського комітету допомоги збігцям з бувшої Росії, заявила, що серед утікачів з бувшої Росії, які розсіяні по всій Европі, знаходиться 50% сухітників. Отже на два міліони всіх утікачів один міліон людей хорі на сухоти.

Матеріяльне становище їх таке, що вони потребують увесь час сторонньої помочі. Найгірше становище сухітників у Болгарії та в Франції, де вони яко чужинці позбавлені права на дармеє лікування.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES;		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОГИБІЦІЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

З наближенням осінних виборів знову висунулася наперед прогибіція. Прогибіція нині найважніща суспільна справа в Америці. Є другі справи, хоч куди важніщі. В першу чергу важніща справа безрбіття. Але політично найважніщою показується таки прогибіція, коли, за безробіття мало хто говорить, а про прогибіцію говорять мало не всі кандидати. У Ню Йорку тільки в одному окрузі вдалося висунути справу безробіття на перший плян, і то тільки завдяки особистому престіжови фейлєтоніста Гейвуда Бруна. Паза тим справа на політичній арені майже не трактується. Трактується прогибіція. Кождого кандидата питають, що він думає про прогибіцію. І кождий кандидат старається заняти якесь становище, не в других справах, але в справі прогибіції. Коли він навіть не хоче заняти становища, то він мусить свою „безсторонність" якось виправдати.

І говорять про прогибіцію, що аж у воздусі лящить. Нюйорський губернатор Рузвелт виступає остро проти прогибіції та домагається її скасовання. Він говорить тут уже як кандидат на номінацію демократичної партії на кандидата партії на уряд президента в 1932 році. Іде він тут слідами Морова, котрий зробив те саме вже кілька місяців тому. Сенатор Водсворт каже, що републиканці мусять заняти якесь становище щодо прогибіції, бо вони тратять богато голосів через свою мовчанку. Бувший сенатор Рід говорить у Парижі, що прогибіція переконала світ, що Американці не вміють правити собою. Републиканська партія стейту Огайо порушує прогибіцію на партійній конвенції. І так далі, без кінця.

Є се все ненормальне явище, що такий великий край у годину тяжкого економічного переселення говорить про суспільно другорядну справу. Однак сі балачки про прогибіцію та се ціле усування важніщих справ на дальший плян якраз є показчиком, у яке блудне коло може зайти великий народ, коли стане розбирати справу серцем, замісць розумом, і коли дасться серцю затягнути в вирішування політичною дорогою справ, які треба лишити до вирішення людському серцю та приватному сумлінню. За своє бажання протвережувати людий насильством, судами, арештами, поліційною палкою горячкова Америка платить нині тяжку кару, бо нездібністю думати про інші справи, далеко важніщі. Прогибіція не найважніща справа для американського громадянства, але усунення її з політики стало нині першою умовою поступу Америки.

ОДНА КАРТИНА З „ОРҐАНІЧНОЇ ПРАЦІ" В РІДНІМ КРАЮ

(Оригінальний допис до „Свободи").

(1)

Дуже тяжко і дуже гірко жиється тепер нашому народови в Галичині. Політичний утиск великий, податковий — ще більший. Ціни збіжа падуть, хоч ціна готового в місті випеченого хліба не паде.

В 1917 році міг собі хлібороб купити плуг за один корець жита. Тепер, через спад цін збіжа — цей самий плуг коштує майже три кірці жита — отже є трохи не тричі дорожчий.

Ціна 10 кільограмів штучного погною (суперфосфату) зросла в цьому часі з 20 на 55 кільограмів жита,— поливаного горшка з 5 на 16 кільограмів, обуви з 1 кірця в р. 1926 на 2½ кірця в 1930 р. і так усе, чого наш селянин лише потребує.

Ті селяни, що мусять з гір їхати на доли на жнива — також потіхи ніякої не мають, бо і цего року, як і попередних — працювали вони переважно за **дванацятий сніп.**

Місцевим робітникам платили пани дідичі і посерори дуже погано: по 1½ до 2 золотого денно на власнім харчи робітників. А праця від рана до смерку. Брак доходів у селян і взагалі пануюча кріза відбиваються дуже діймаючо на всіх наших інституціях: на Рідній Школі, Просвіті, на часописах, на організаціях партійних, а не менше і на **кооpeраціях.**

І з тої то власне причини відбулась недавно в Коломиї **кооперативна анкета,** котра зібрала представників від 4? кооператив — зі всіх **74-ох** істнуючих в тім повіті.

Анкета відбулася під проводом директора коломийського Союза кооператив **М. Обрізкова,** вельми заслуженого на тім полі діяча.

Першим референтом на тій анкеті був другий директор тогож Союза **О. Бабюк,** що студіював у Празі.

Референт представив, як в наслідок упадку зарібків у селян упали і торги в кооперативах, належачих до повітового Союза кооператив.

Тогід уторгували наші кооперативи за цілий рік **півтора міліона золотих;** за першого півроку 1930 р. вторгували вони лише 500 тисяч, отже значить, впливи торговельні за біжучий рік будуть на пів міліона менші ніж у попереднім. Дається це відчувати передовсім в гвоздецькім судовім повіті, потім в надпрутянських селах, а найменше в гірських.

Взагалі наші селяни лише **одну десяту частину** своїх потреб заспокоюють в наших кооперативах, а прочі **девять десятих** з правила у Жидів.

Треба старатись розвинути нашу роботу, а та скрута, котру переживаємо, мусить навчити нас боротьби з нею. Ми піднести, мусимо три головні її причини:

1) байдужність кооперативних діячів;

2) загальна кріза;

3) обставина, що нечесні люди вкрутилися до наших кооператив.

Хоч і як завзяту боротьбу ведемо ми з **„манком"** — то всеж таки є кооперативи, що виказують понад 30% **манка,** а є навіть і такі, що виказують його до 1 тисячі і над 1 тисячу золотих. Взагалі в наших кооперативах виносять манка так товарові як і касові **десять тисяч золотих,** а **„вломи"** виносять **3,316 золотих.**

Дуже сумним обявом у нас є те, що наші люди не обходяться зі злодієм так, як він заслужив. Зробив „манко" і є очевидним, що вкрав — то це нічого не значить. Підписав вексель і знов його вибирається до управи. Це є велика хиба і злодія не належить наново вибирати, хіба би було очевидним, що він не завиниє.

Друга наша велика болячка — це **борги лядові,** бо всі наші анкети, промови, а навіть торічне кооперативне свято не помагають.

Коли в передпослідним році було **69** тисяч зол. лядових боргів в цілім нашім Союзі, то послідного року вже було **88** тисяч лядових боргів.

Кооператива в Кулачківцях має навіть **7,140** зол. лядового боргу, але це лиш спеціяльний виїмок, бо вона спровадила суперфосфат, люди не розібрали — то мусіла дати на борг.

Найкраще стоїть мале село **Киданче,** котре взагалі **ніяких боргів не має.**

Супроти такого стану річей ми мусимо посвятити решту року стяганню боргів. Жнива кінчаться, наші люди всеж таки будуть мати деякі гроші — повинні отже сплачувати довги в кооперативах.

Є дуже важним, щоби, коли вже треба кредитувати — рішав про це не крамар, а управа, котра має дотичним кандидатам виставлювати відповідні **„бони".**

На запитання одного з учасників в справі **Киданча** — подає дир. Бабюк ще слідуючі дані щодо цего села.

Кооперативу засновано там 1926 р. Було спочатку дві ґрупи, але вони зеднались на протязі року і тепер 88% ґаздів належать до тої кооперативи. Відзначається вона великою карністю, гармонією між дирекцією і надзірною радою та зрозумінням своїх обовязків. Надзірна Рада виконує 3 до 4 рази до року контрольну роботу. Кооператива старається позискати все нових членів та їх добре заспокоїти.

Хоч Киданче лежить під містом — то торґи ідуть дуже добре. Карність з боку управи видно вже хочби з того, що відпис протоколу кождого засідання вже є до тижня предложений дирекції Союза кооператив у Коломиї. Є у них справник з Америки — Попаденчук. Муку бере кооператива просто з поблизького млина і ми на це позволяємо, бо їй близше. В Киданчу взагалі ще не було „манка", а членів є **163.**

По рефераті дир. Бабюка розпочалася дискусія, в котрій передовсім кооператор **Юрій Слободян** з Княждвора підносить, що і в їх селі кооперативна робота добре іде, зосібна за старанням **Юрка Годованця,** що вже 18 літ при кооперативі працює і постарався про виставлення кооперативної хати, вартости **28** тисяч золотих.

Дир. Бабюк відповідав на те, що хвалячи Киданче — не задумував кривдити декотрі інші кооперативи, що також гарно сповняють свої обовязки. Є **пять таких,** що мають свого власного майна на **10** до **20** тисяч золотих. І кооператива в Коршові (що має до **600** членів) є без боргів, аж народ почав був бунтуватися. Я взяв яко перший примір Киданче, бо і книговод і касієр гарно працюють, хоч той послідний має мало часу, бо працює в місті яко робітник.

Юра Чукор з Ковалівки каже, що кооперація виховує нас для грядущих покодінь — то не сміє бути манка. Ми все обіцюємо, що возьмемося гостро до стягання манка, але доси лише в двох випадках стягнули.

Що тижня приходить від Жидів упімнення до селян, щоби платили до 8 днів за то, що у них набрали на борг. І селянин платить.

Ми мусимо так виховати наших людей, щоби лиш в кооперації брали то, що їм потреба, та щоби додержували реченців.

Бесідник вносить:

1) щоби Орґанізаційний Виділ Окружного Союза подбав про стягнення всіх манків;

2) щоби людей з нечистими руками усунути з кооператив та більше не припускати до них.

Семен Тулійка з Вербіжа нижного каже, що як крамар дасть добрий вексель кавційний, то і манка нема чого боятися.

Никола Комищук з Ковалівки: довги повстають тоді великі, коли управа не інтересується тим, що робить крамар. Проєкт **„бонів"** є дуже добрий, бо тоді не ласка крамара буде рішати, але знанне відносин по стороні дирекції. — Най Орґанізаційний Відділ займеться справою ощадностей при кооперативі.

Весілля коштує тепер у нас бодай 400 золотих. Як би молоді женихи зложили ту суму до каси, то за **20** літ мали би **8** тисяч золотих для своєї дитини.

Коли би ми не лиш не пили, але й не курили, а гроші відкладали, то мали би скоро свій власний Центробанк.

Не забувати треба ще і на те, що є ріжниця між кредитом, якого уділяють Союзови фірми, і тим, що його кооперативи своїм членам уділяють. Союз побрані у фірм товари дає кооперативам, а ті знову своїм членам, котрі ті товари зїдають.

І. Григірчук з Балинець підносить яко добру сторону Дирекції окружного союза, що є обережна в удільованню кредиту кооперативам.

Ю. Слободян підносить, що є такі випадки, що муситься дати товар на борг. Коли якась родина гине з голоду, бо аж на 1-го дістане платню, то я би був душогубець, колиб їй не поборгував.

Дир. Бабюк — пояснює, що Дирекція Союза має кавційні векслі крамарів — і буде очевидно стягати дотичні суми. Але не так легко є виставляти хлопський ґрунт на ліцитацію. Треба отже добирати відповідного крамара та відповідну управу. А справу **бонів** треба також випробувати, причім треба уважати на це, чи той, що просить про бони, дає запоруку, що на час заплатить.

Дир. Берлад з Покут. кред. Союза — підносить, що треба держатись все прінціпів кооперативної роботи, бо вони вже віддавна зістали культурними народами усталені. У нас казали, що це не можливо, але Киданче доказало, що таки можливо.

(Кінець буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ДО БІДНИХ, ЗАДУРЕНИХ, ЩО ЖДУТЬ СПАСЕННЯ З МОСКВИ ЧИ ХАРКОВА.

В перемиськім „Українськім Голосі" поміщено лист Евгена Онацького з Риму, в якім він розповідає галицьким і волинським большевицьким симпатикам, як то українські комуністи запродують рідну землю.

„Вперше — пише він — продали вони вас, не спитавши вашої думки, в Ризі, коли розчахнули землі українські на дві нерівні половини, одну Москві, а другу Полякам віддавши. А ось недавно продали вони вас у Римі 2. серпня біжучого року, коли з італійськими фашистами завязали торговельний трактат. Довгі роки голосили вони, що нема ворога для пролетарської революції страшнішого як ненависні фашисти; довгі роки вмовляли вас готуватися до страшної запеклої боротьби з всесвітним фашизмом, що загрожує затопити ідеали „революційного пролетаріяту" в морях пролетарської крови; довгі роки відвертали цілу вашу увагу від спільних всім Українцям національних пекучих завдань, нашого дійсного визволення для того лише, щоби одного прегарного дня в найбогатших готелях Риму, бенкетуючи солодким італійським вином, продати українське добро тим же контрреволюційним фашистам. Кожна крапля вина того коштуватиме потоки української крови, кожна чарка — море сліз незлічимих. Бо отсе зобовязуються слати Італії український хліб, що вироблятимуть його кріпацькою працею під чекістським кнутом українські селяни. Зобовязуються слати Італії чорний вугіль, залізо на машини та зброю, що їх здобуватиме український робітник у глибоких рудних."

Цей голос може дійде до наших старокраєвих побаламучених сельробів, але певно не дійде й не проговорить до розуму й до серця тих нещасних жертв в Америці, які називають себе українськими комуністами. До них не всилі вже проговорити ні розум ні серце.

ҐРАБСЬКИЙ І МАСАРИК.

Ґрабський уважається Поляками за великого вченого й ще більшого державного мужа. Масарик став на цілий світ славною людиною як учений і творець чеської держави.

До війни Поляки, Чехи й Українці були недержавними націями. А по війні одні Українці залишилися без державы, а велика частина їх земель опинилася під Польщею і Чехословаччиною.

Ґрабський переконує польський нарід без обиняків, що Українців треба цілковито знищити, а українські землі скольонізувати Поляками.

Масарик знову у розмові з журналістами підносить таке:

„В теперішну добу державна нація не в силі засимілювати меншин, а крім того се не було би в дусі гуманізму. Для держави вистарчить, якщо меншини є льояльні й виявляють сю льояльність там, де треба. Сьогоднішної держави не можна вважати національною одиницею, бо держава є тільки господарський комплекс, у якому всі горожани є звязані спільними інтересами."

Кажуть, що Ґрабський дикун, який пропаґує „зоольоґічний націоналізм". Це правда й щодо того нема двох гадок. Про Масарика кажуть, що він є великий гуманіст. І це може бути правда.

Але є і трета правда, а саме та, що в Чехословаччині, на чолі якої стоїть як президент Масарик, вживається до українського народа на Закарпатській Україні малощо не тих самих метод, яких уживав Ґрабський, коли був польським премієром і замикав українські школи.

Д-р Остап Грицай.

З ФРАНЦУСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нові напрями. — Останній роман Кльода Ане: "Mayerling". — З найновіших публікацій про Ж. Клемансо.

(5)

Бо й як модерному авторові не намічувати її, тієї атмосфери старої Австрії, де в рівній мірі душилися народи коронних країн, запряжені в одно великанське ярмо, мов стадо волів, з яких кожний рвав в інший бік, як і всі соціяльні верстви, від найнизших аж ген до найвисших, там, у блискучих салях цісарського Бурґу включно? Народи, з яких одні, як ось Мадяри або Чехи, добували собі свойого права невпинною боротьбою в парляментарних бучах; а другі, як нпр. мерзаві Ляхи, хитрим лизунством та запевнюванням своєї Юдової льояльности; а інші, як ось ми, Українці, животіли нуждено в нікчемній вірности слухняних „Тирольців Сходу", яких ніхто не боявся, з якими ніхто не числився, які були добрі тільки на те, щоб платити податки, давати рекрута, вибирати собі послів без рота й без характеру, а зрештою любити цісаря тай падати трупом від куль мадярських гонведів при виборах. Справді — яка душлива, вбивча атмосфера! Аристократія, що прогайновувала у своїх спелюнках за одну ніч міліони при картах, пиятиці та з повіями; суспільні низи в темряві безпросвітности, матеріяльного занепаду і безпомічности; нуждуюче урядництво, порабощене по правилу „малчать і не разсуждать"; інтеліґенти, що за кожне вільне слово маширували до кріміналу, як наш Франко; міністри і дипльомати, які з роду не мали ніякого звязку з народами, якими правили і в імени яких промовляли перед світом; і поліційний терор проти кожного, хто посмів заговорити про потребу якихось обновлюючих реформ. Оце й головніші, хоч далеко не всі риси того австрійського середовища, яке своїм убивчим впливом мало в такий пожалування гідний спосіб загнати свободолюбного й талановитого Рудольфа в передвчасну могилу.

Але про те все наш французький письменник, хоч береться розкривати світові XX. в. тайну Маєрлінґу, знає, делікатно кажучи, дуже мало.

Для пана Ане, як зрештою для всіх пересічних оповідачів, які бралися досі за розрібку тієї теми, головним змістом роману стає любов Рудольфа до Вечери, отже, на мій погляд, момент другорядного значіння. Бо для людини характеру і в положенню Рудольфа така любов не могла бути нічим більше, тільки хвилевою, принагідною розвагою, а коли й турботою, то на всякий випадок побічною. Психольоґічний процес в душі Рудольфа, якого оконечна стадія мала йому втиснути в руки револьвер, мусів початися в ньому на довго передтим, поки він в останнє зійшовся з Вечерою, руйнуючи в ньому заздалегідь моральну силу його красшого я щораз глибшим переконанням про те, що власне це красше я в ньому — це в даних обставинах своєрідний проклін його життя. А що, колиб сказати, що найглибша траґедія Рудольфової душі, це далеко не траґедія нещасного коханця, який не має змоги подружитися з коханою жінкою, а траґедія ідейного престолонаслідника, який бачить могутню державу прадідів над берегом пропасти, а не почуває в собі ніякої сили вратувати її? Миж не можемо забувати ні на хвилю, що Рудольф обік шляхотного Йогана Сальвадора це один з найінтеліґентніших Габсбурґів, про яких знає історія цієї династії. Його заходами, за його допомогою і при його близшій письменницькій співучасти видавався великий, монументального характеру твір п. н. "Oesterreich-Ungarn in Wort und Bild" (Австро-мадярська монархія в описах і образах), у праці над яким Рудольф був взірцем для всіх співробітників. Рудольф це одинокий член цісарської родини, що вдержував тісні звязки з журналістами опозиційного напряму (журналіст Шепс був одним з його довірених), він читав усю віденську пресу і був знаменито поінформований про напрям кожної ґазети. Враз з архикнязем Йоганом Сальватором став Рудольф одним з послідовних противників заскорузлого мілітаризму по старим формам, він виявляв надзвичайну гуманність в поведенню з простими жовнірами і наставав — в гострій опозиції до реакційного архикнязя Альбрехта — на далеко ідучі військові реформи. Рудольф був дуже добре обзнайомлений з політичними відносинами в усій імперії, і це ми, Українці, — тямимо дуже добре, як прихильно відносився Рудольф до українського народу в Галичині, як він любив наших жовнірів, а як часто іґнорував польських панів і ненавидів Жидів*). Усі ті й инші такі свободолюбні риси в в духовости Рудольфа велять нам ачей без труду розуміти важкість його становища в державі такого старечого і саме тому впертого деспота, як Франц Йосиф. Як престолонаслідник він усе таки рішаючого впливу на хід державних діл мати не міг; тут авторітет старого цісаря і династичні традиції були надто сильні, щоб дозволити йому на повну інґеренцію. Усе те ворохобне, обновлююче, що Рудольф міг зробити за життя батька, він міг робити хіба тайком, як заговірник на престолі; у вічній трівозі перед двірською шпіонажею, яка скрізь мала тисячу очей і тисячу вух; у боротьбі з собою і в боротьбі з ненависними, пів-невидимими ворогами; у знесилюючім хитанню між недосяжним фантомом абсолютизму, що ставив йому засідки на кожному кроці. Ґрафиня Ляріш оповідає, що на його робітнім столі був завжди людський череп і револьвер. І хіба це не знаменна подробиця для душі людини, яка мала, яка мусіла колись скінчити самогубством? І з цього погляду постать Рудольфа це для модерного письменника просто ідеальний сюжет до глибокої психольоґічної студії, бо, на мою думку, це вперше в Рудольфовій душі зударяються зі собою катастрофально ті два світи, які в чверть століття після його смерти зударилися з собою у світовій війні:

Світ перестарілого і світ обновленого часу.

(Дальше буде).

*) В Дрогобичі нпр. оповідали, що коли прийшла там перша вістка про смерть Рудольфа, то Жиди викупили з радости ввесь запас вина в торговлі Височанського і розкупили всі тісточка в цукорнях. — О. Г.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

В. Авраменко. — Вашу відповідь доручено І. Бондареви для відповіди. Обі відповіди будуть поміщені разом на закінчення дискусії між Вами двома.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНГСТАВН, О.

Посвячення американського прапора.

Будучи в гостині в свого краяна, був я при тій нагоді свідком свята посвячення американського прапора Американсько-українського Політичного Клюбу.

Свято відбулося на Лейбор Дей. Вже коло 9 години рано почали сходитися біля Литовської галі відділи У. Н. Союза, Народної Помочі, У. Р. Союза й Провидіння, щоби взяти участь у поході через місто до укр. гр. кат. церкви.

Похід випав дуже гарно й зробив добре враження на Американців. Але був би випав ще краще, коли би наші люди не стояли по боках, на вулицях, і не приглядалися з боку, а ставали в ряд.

До походу приґравала українська оркестра. Грала українські пісні. Найбільше враження викликали молоді дівчата й хлопці, які були повбирані в народні строї. В посвячуванню прапора взяли участь 4 священики. По Службі Божій всі учасники перейшли до Українського Народного Дому. Там виголошено багато ріжних промов. Говорили українські й американські бесідники.

Першим бесідником був священик з укр. прав. церкви. Він згадав за американську визвольну боротьбу і підніс, що 3,000,000 Американців здобули свободу, бо мали віру в свою побіду й велику ідею. Бесідник зазначив, що й українська кров не полялася даремне, а прийде час, що американський прапор засіяє у золотоверхнім Києві, а синьо-жовтий у Вашинґтоні.

Далі говорили два американські адвокати, головний радний У. Н. Союза, інжинір Володимир Малевич і один суддя. Всі вони говорили по англійськи.

До звеличання свята причинився ще дуже багато й хор укр. кат. церкви, який відспівав вязанку українських і американських пісень.

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Учасник.

НІМЦІ ПРО УКРАЇНУ.

В останньому часі доводиться щораз частіще стрічати в німецькій пресі більші чи менші статті про Україну, її політичне положення та її ролю в остаточному вирішенні східно-европейських питань. Великі світової слави ґазети, як „Берзенцайтунг", „Ґерманія" й інші зачали в останньому часі поміщувати короткі згадки про Україну не тільки при зясованню положення в Польщі як у Совітах, але з питаннями загально европейської політики. Це є явище симпатичне тим, що дотеперішня німецька політика як з огляду на рапальський договір з большевиками, русофільську аґітацію, так теж на змагання дійти до якоїсь згоди з Поляками старалась не займати ніякого становища до української справи.

Обширну передову статтю на тему України помістив один з найбільших східно-пруських дневників „Алленштайнер Цайтунг" дня 2. серпня ц. р. Головний редактор цього денника подає в цій статті свої враження з подорожі по Галичині та Буковині, сміняється над політичним положенням тих земель, над політикою Польщі супроти Українців, а вкінці робить заключення на майбутнє, які з цензурних оглядів передаємо тільки в скороченні.

„Східна Галичина стала польською провінцією. Поповнено тут абсурд, що в значінні державнім фактична більшість тої країни, а саме 75% Українців, стала поневолі меншістю. Польща може, скільки хоче, заперечувати український характер тої країни, але факт залишається фактом, що з 12 міліонів непольських народів в Польщі Українців є понад 6 міліонів. Вони жиють збитою масою і на сході польської держави надають ціху цілій країні. Дотеперешні спроби Поляків змінити цей стан увінчались повним неуспіхом. Безперечно, що Полякам вдалося за допомогою аґрарної реформи пересунути в дечому національний стан посідання, але вандрівка Поляків з Конґресівки на українські землі, переношення українських урядників та учителів в корінну Польщу, Познанщину і т. п. не дасть тих вислідів, яких собі бажали Поляки. Вправді в містах польський елемент скріпився, але й то тільки при допомозі Жидів. Всі заходи Поляків не розєднують, а навпаки, обєднують українське населення. Такій польській політиці треба завдячувати, що нині серед українського суспільства нема ані одного члена, котрий не почував би себе свідомим членом своєї нації. Акція викликує реакцію. Розбуджує національну свідомість і тому теж всі засоби польської влади причинились лише до того, що символ української ідеї, синьо-жовтий стяг, високо піднісся. Здається, що в Поляків виринає тепер думка, що вони не можуть перейти до порядку денного над українською проблємою. Тим треба собі пояснити горячкові спроби польської влади і деяких польських кругів з окруження Пілсудського дійти до згоди з Українцями" (це ілюзії до угодових поголосок).

Згаданий редактор цитує цілий розділ з польської ґазети „Наша Пшишлосць" і приходить до заключення, що „солодкі" слова польських провідників про створення незалежної України мусять в Українців викликати тільки здвигнення раменами. Розвязка українського питання не полягає в компромісі, ані не може бути частинна. Тут мусить наступити цілковита розвязка. Така розвязка мусить привести до нового укладу сил на сході Европи. Кінчить тим, що завданням німецької політики є присвятити більше уваги тому процесови на сході Европи і відповідно уложити свою політику. („Новий Час").

Пояснення.

— Як поясниш те, Анно, що вчера я бачив у тебе в кухні якогось мужчину?

— Не можу того пояснити, хіба що ви заглядали крізь дірку від ключа.

Ев. Чикаленко.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРНУ МОВУ.

(2)

(Зао)смотрити — забезпечити, запобігати; дивитися, поглядати.
Запад — захід (сонця).
(За)пукати — (за)стукати (а запукати = нецензурне слово).
Захланний, захланність — ненажерливий, ненажерливість.
Збруя — зброя (а збруя тільки на конях).
Звізда — зоря, зірка, зірниця.
Звісний — відомий, знаний, славний.
Зголоситися — озватися, обізватися, зявитися.
Зіставити — скласти, уложити, скомпонувати.
Зложний, зложити — складний; скласти, стулити.
Злишній — зайвий, залишній, лишній.
Знаток — знавець, митець.
Знимати — здіймати, зняти, збирати, брати, звалювати.
Зображати, зображеннє — виявляти, виставляти, змалювати; виявлення, змалювання, образ.
Жаліти — жалувати, жалкувати, шкодувати, шанувати.
Жара — спека, жарота.
Жатва — жнива, жниво.
Желаниє, желати — бажання, побажання; бажати, зичити, воліти, жадати.
Жена — жінка, дружина, подружжа, жона.
Жолудок — шлунок, ковбик, стравник.
Їда — їжа, харч.
Карність — слухняність, дисципліна.
Клич — гасло, поклик.
Кляч — кобила (а кляча = шкапа).
Кнут — батіг, пуга, бич, нагай, гарапник, канчук.
Колибаннє — коливання, вагання, хитання, гойдання.
Коснутися — торкнутися, доткнутися, черкнутися, торкнутися.
Кража — крадіж, крадіжка, злодійство.
Крайно — дуже, вельми, надто.
Красавиця — красуня, красуля.
Кромі — крім, окрім, опріч.
Кусити — спокушати (спокуса).
Кусок — шматок, клапоть, шмат.
Купол, копула — баня (на церкві).
Лікувати — радіти, радуватися.
Лише — лишень, тільки, лиш.
Личний, личність, лично — особистий; особа, особистість (а личность = осібняк); особисто, наочно.
Лодка — човен, байдак, каюк, дуб.
Луч — промінь, парус.
Мальчик — хлопець, парубчак.
Мнимий — гаданий, непевний.
Мошонка — гаманець, калитка, капшук (а мошонка = нецензурне слово).
Мститель, мстительно, месть — местник; мстиво; помста, пімста.
Мущина — чоловік.
Надіятися — сподіватися, покладати, гадати.
Наклоняти — нахиляти, нагнути.
Наколи — коли, як-що.
Намекати, намек — натякати, накидати; натяк, натякання.
Наоборот — навпаки, навідворот.
Нараз — раптом, несподівано, нагло.
Нарочно — нарочито, навмисне, умисно.
Насильно — силою, силоміць.
Наслідник, наслідство — спадкоємець, наступник; спадщина, спадок.
Начинати(ся) — починати(ся), зачинатися.
Негодованнє — обурення, гнів, ремство.
Недоставати — бракувати, недоста(р)чати.
(Не)достижимий — (не)досяжний, (не)доступний, (не)приступний.
(Не)зависимий, (не)зависимість — (не)залежний, (не)залежність.
Неслиханий — нечуваний.
(Не)приличний — (не)пристойний, (не)чемний.
Необходимий — необхідний, конечний, неодмінний.
(Не)движимість, недвижимий — (не)рухомість, нерухомий.
Недописати(ся) — не справдити надій.
Нечайний — несподіваний, негайний.
Но — але, отже, а.
Новість — новина, першина.
Оба, обі — обидва, обидві.
Обава — небезпека, побоювання, страх.
Обвиненнє — обвинувачення (несправедливе — наклеп).
Обида, обидливий — образа, кривда, образливий.
Обиджати, обиджений — ображати, ображений.
Обильно — подастатком.
Обнимати — обіймати, обняти, огортати.
Обжаловувати — винуватити, обвинувачувати.
Облаки, облачний — хмари, хмарний.
Ободряти — підбадьорувати, заохочувати.
Обоятний — байдужий, байдужливий.
Обширний — просторий, великий, розлогий.
Общий — загальний, спільний, гуртовий.
Овшім — охоче, залюбки.
Огород — сад, садок (а город те, де росте городина (ярина).
Ограничити, ограниченнє, ограничений — обмежити, обмеження, обмежений.
Ожидати — сподіватися, тривати, чекати.
Оказувати(ся), оказатися — виявляти(ня), показати(ся).
Около — коло, біля, обік.
Окропний — страшний.
Окружений — оточений, обкружений.
Опитний, опит — досвідчений, бувалий; досвід, спиток, проба.
Опрокинути — збити, спростувати, звалити, перевернути, перекинути.
Оружє — зброя, броня, оружина.
Осібняк — особа, одиниця.
Оскорбити — образити, уразити.
Особенно — особливо, окреме, одрубно, нарізно.
Оставати, оставити — лишати(ся), зостати(ся), покинути(ся).
Осторожно — обережно, обачно.
Ошибка, ошибатися — помилка, похибка, хиба, помилятися, хибити(ся).
Паломник — прочанин, богомолець.
Передвиджувати, передвидженнє — передбачати, зобачати, передбачання.
Перенимати — переймати, переняти, перехоплювати.
Пересмотрити — передивитися, переглянути, перезирати.
Пец — піч (вариста), груба.
Печальний — сумний, смутний, журний.
Письмо — лист (а письмо — писання).
Писатель — письменник, письмак.
Пироги — вареники (а пироги = тільки печені).
Пир, пирувати — бенкет(увати), балювати.
Плащ — кирея, бурка, пальто.
Подарок — подарунок, дарунок, гостинець, ралець.
Подивляти — захоплюватися.
Подивлятися — дивуватися, чудуватися (а подивлятися = дивитися по сторонах).
Подражнено — роздратовано, вражливо.
Позір! позірно — увага! Обачність; для виду, для виґляду, зверху.
Полагати, положеннє — покладати, гадати; становище.
Поляна — галява, прогалина.
Понимати — розуміти, тямити.
Пописатися, списатися — відзначитися, виділитися, похвалитися.
Поручити — доручити, приручити, рекомендувати.
Послушний — слухняний, послухняний, шановливий.
Посмотрити — подивитись, поглянути.
Построїти — збудувати, поставити.
Поступати — поводитися, чинити, діяти (а поступати = подаватися, переходити).
Пособіє — запомога, поміч, допомога.
Почва — ґрунт.
(По)хоронити — (по)ховати, (за)ховати, погребти.
Правний — правовий.
Прасувати — гладити.
Пращати — прощатися, попрощатися.
Представити (собі), представляти — 1) уявити (собі), 2) приставляти, становити, виставляти.
Прецінь — тимчасом, все таки, одначе.
Приготовляти, приготовити — приготувати, зготувати.
Приклонити, приклонник — прихилити, пригинати, прихильник.
Приложити — прикласти, пристосувати.
Примінениє — пристосування, припасування, приноровлення.
Принимати — приймати, взяти, одібрати.
Примір — приклад, призвід, привід, взір, зразок.
Прислуга — послуга (бо прислуга = слуга).
Пристойний — ґарний, ставний.
Прозрачний — прозорий, ясний.
Противно — навпаки, навідворот (а противно = гидко, огидно).
Прошлий — минулий, минувший.
Проч! — геть (його)! пріч (від мене)!
Пудло, пуделко — коробка, ящик, коробочка.
Пястук — кулак.
Пятнистий тиф — плямистий, висипний тиф.
Радше — краще, швидче, охітніще.
Розложити — розкласти, розвести, розташувати, розгорнути.
Розположеннє — 1) рісполог, роспорядок, 2) прихильність, настрій.
Родичі — батьки (бо родичі = кревняки).
Розговор — мова, розмова, бесіда, балачка.
Роздор — розладдя, розбрат, незгода, нелагода, сварка, ростіч.
Розличати — відріжняти, розпізнавати, розізнавати.
Рубаха — сорочка, сорочина.
Руководити — керувати, направляти, кермувати, орудувати, верховодити.
Самообразованнє — 1) самоосвіта, 2) самопоходження.
Свер(ч)щок — цвіркун.
Свобідний — вільний, вільготний.
Свойство — вдача, природа, прикмета.
Сильний — міцний, могутний, дужий, здоровий.
Склінність — 1) похилість, 2) нахил, потяг, хіть.
Слідити — стежити, слідкувати (а слідити = робити сліди ногами).
Слідуючий — наступний, наступаючий, другий, той.
Случай, случайно — випадок, припадок, випадково, припадково.
Собраніє — зібрання, збори, збірка.
Совітувати — радити, раяти, пораяти, нараяти.
Создати — створити, спорудити.
Солонина — сало (а солонина = солене мясо).

(Дальше буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за серпень 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	361.11
2.	187.35
3.	77.02
4.	86.04
5.	86.83
6.	35.33
7.	204.61
8.	174.04
9.	130.70
10.	174.37
11.	4.39
12.	106.16
13.	42.52
14.	90.44
15.	26.47
16.	46.97
17.	27.63
18.	109.46
19.	10.62
20.	124.45
21.	75.03
22.	84.74
23.	44.81
24.	115.06
25.	39.45
26.	27.32
27.	40.59
28.	137.97
29.	147.39
30.	72.16
31.	123.21
32.	34.90
33.	78.25
34.	127.82
35.	22.36
36.	89.07
37.	70.10
38.	217.37
39.	123.83
40.	29.68
41.	30.27
42.	106.85
43.	57.29
44.	149.55
45.	176.87
46.	41.63
47.	49.45
48.	65.81
49.	17.54
50.	32.81
51.	48.65
52.	42.14
53.	72.09
54.	17.69
55.	41.41
56.	116.35
57.	95.28
58.	89.11
59.	135.28
60.	19.01
61.	50.93
62.	56.58
63.	223.46
64.	70.19
65.	258.50
66.	101.48
67.	126.47
68.	34.41
69.	79.36
70.	223.49
71.	10.05
72.	51.00
73.	81.15
74.	49.32
75.	102.20
76.	234.68
77.	70.46
78.	118.26
79.	3.51
80.	42.23
81.	121.85
82.	61.04
83.	85.03
84.	25.15
85.	107.74
86.	190.13
87.	97.58
88.	7.18
89.	13.27
90.	225.81
91.	218.47
92.	14.88
93.	46.57
94.	210.16
95.	51.07
96.	160.64
97.	76.35
98.	120.13
99.	151.04
100.	62.31
101.	56.27
102.	345.66
103.	90.85
104.	194.97
105.	154.30
106.	194.54
107.	55.69
108.	89.06
109.	103.39
110.	31.33
111.	41.63
112.	187.10
113.	74.72
114.	50.81
115.	21.09
116.	63.01
117.	65.85
118.	58.04
119.	32.39
120.	135.98
121.	95.52
122.	45.60
123.	139.07
124.	98.71
125.	18.16
126.	74.75
127.	104.79
128.	58.38
129.	32.78
130.	206.38
131.	36.76
132.	124.59
133.	164.47
134.	63.46
135.	98.12
136.	145.19
137.	165.33
138.	51.05
139.	68.37
140.	47.29

Відділ	Заплатив
141.	30.56
142.	107.21
143.	25.71
144.	34.76
145.	48.94
146.	106.19
147.	362.80
148.	12.14
149.	34.06
150.	19.21
151.	88.73
152.	64.58
153.	12.82
154.	44.14
155.	324.83
156.	109.41
157.	27.55
158.	8.32
159.	70.14
160.	74.93
161.	129.45
162.	37.27
163.	87.11
164.	81.00
165.	98.99
166.	13.37
167.	46.27
168.	162.05
169.	52.89
170.	171.45
171.	38.98
172.	26.23
173.	28.44
174.	18.25
175.	112.64
176.	53.07
177.	70.26
178.	49.17
179.	162.35
180.	5.96
181.	138.74
182.	116.89
183.	101.09
184.	7.33
185.	90.15
186.	59.06
187.	45.77
188.	33.22
189.	25.82
190.	27.63
191.	73.44
192.	65.81
193.	136.19
194.	15.12
195.	36.46
196.	42.41
197.	32.77
198.	55.97
199.	9.76
200.	87.09
202.	40.46
203.	73.04
204.	110.87
205.	22.10
206.	327.84
207.	54.44
208.	35.56
209.	107.53
210.	35.82
211.	125.49
212.	38.76
213.	254.59
214.	49.84
215.	33.00
216.	44.31
217.	305.77
218.	294.66
219.	44.35
220.	130.99
221.	335.65
222.	14.53
223.	173.41
224.	4.80
225.	29.10
226.	15.35
227.	76.45
228.	54.41
229.	185.52
230.	228.68
231.	50.31
232.	56.88
233.	47.83
234.	121.92
235.	106.58
236.	120.60
237.	176.36
238.	61.06
239.	183.04
240.	11.59
241.	76.54
242.	130.83
243.	76.50
244.	20.41
245.	135.71
246.	35.14
247.	217.04
248.	46.80
249.	33.06
250.	17.40
251.	123.12
252.	63.65
253.	69.28
254.	91.89
255.	75.54
256.	32.33
257.	44.43
258.	39.02
259.	140.21
260.	25.84
261.	13.26
262.	46.98
263.	63.65
264.	25.89
265.	33.25
266.	80.07
267.	53.92
268.	62.22
269.	31.62
270.	142.15
271.	51.60
272.	14.26
273.	110.84
274.	139.80
275.	89.24
276.	427.44
277.	87.44
278.	47.60
279.	6.24
280.	98.61
281.	25.56

Відділ	Заплатив
282.	197.15
283.	96.37
284.	21.31
285.	27.93
286.	64.15
287.	9.93
288.	171.95
289.	32.74
290.	55.24
291.	26.76
292.	266.05
293.	38.52
294.	43.09
295.	176.85
296.	207.08
297.	21.76
298.	48.74
299.	74.34
300.	260.79
301.	94.17
302.	14.70
303.	61.54
304.	58.97
305.	75.82
306.	26.85
307.	32.38
308.	102.75
309.	38.89
310.	45.38
311.	20.23
312.	61.17
313.	55.83
314.	10.56
315.	14.09
316.	200.12
317.	77.14
318.	112.94
319.	35.23
320.	84.86
321.	113.27
322.	43.80
323.	45.70
324.	119.64
325.	62.15
326.	137.21
327.	43.40
329.	37.37
330.	60.49
331.	35.44
332.	60.09
333.	100.19
334.	344.86
335.	49.24
336.	177.78
337.	17.44
338.	222.36

Відділ	Заплатив
339.	83.47
340.	20.18
341.	80.62
342.	196.85
343.	33.23
344.	45.21
345.	121.64
346.	23.88
347.	60.20
348.	9.24
349.	86.47
350.	76.09
351.	36.49
352.	57.19
353.	17.66
354.	26.69
355.	42.97
356.	24.19
357.	29.56
358.	58.20
359.	33.68
360.	71.46
361.	312.96
362.	22.88
363.	117.80
364.	237.65
365.	95.91
366.	14.40
367.	221.60
368.	25.77
369.	129.96
370.	185.85
371.	105.44
372.	26.79
373.	26.48
374.	17.56
375.	42.08
376.	17.87
377.	9.06
378.	13.37
379.	45.35
380.	18.33
381.	32.77
382.	24.01
383.	82.52
384.	97.67
385.	192.01
386.	14.36
389.	46.67
390.	23.93
392.	16.08
393.	26.02
396.	74.11
400.	61.74
401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. 33,087.38

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
5.	2.04	181.	8.04
7.	3.19	183.	7.25
10.	1.16	185.	2.02
14.	10.89	193.	6.63
16.	2.31	195.	6.89
23.	8.98	196.	4.19
25.	19.30	204.	19.31
26.	4.25	206.	19.63
28.	1.24	213.	19.73
29.	10.58	217.	33.44
31.	9.97	218.	48.36
34.	2.15	221.	7.60
37.	2.11	223.	4.46
38.	8.78	229.	7.45
42.	4.45	234.	3.53
44.	6.56	235.	2.67
56.	11.47	237.	7.49
57.	1.26	239.	32.66
58.	4.47	242.	10.92
59.	9.44	243.	7.02
63.	3.54	245.	11.45
64.	5.12	246.	1.29
65.	23.13	247.	13.26
66.	1.83	248.	2.08
67.	2.68	252.	1.61
70.	7.93	253.	2.29
74.	4.15	266.	9.48
75.	1.96	267.	11.22
78.	9.04	271.	5.95
83.	10.00	276.	15.79
84.	2.41	277.	100.65
85.	4.17	278.	1.35
87.	23.80	281.	20.13
91.	2.77	284.	3.99
92.	2.52	292.	6.49
94.	26.79	295.	17.21
97.	26.14	301.	14.73
100.	12.92	308.	6.68
102.	20.00	309.	7.26
106.	3.26	313.	2.35
110.	2.17	322.	6.19
112.	7.35	323.	4.09
113.	2.45	326.	13.22
115.	2.75	332.	2.45
117.	5.08	333.	2.45
122.	5.20	334.	4.94
130.	14.87	336.	8.38
131.	6.44	337.	1.16
133.	8.51	338.	5.45
137.	8.91	344.	4.48
138.	4.46	345.	4.15
141.	3.13	346.	2.51
142.	2.67	349.	4.17
143.	2.57	350.	1.70
144.	15.12	351.	2.16
145.	3.53	357.	15.03
146.	4.45	361.	45.77
147.	21.92	363.	7.21
151.	2.37	364.	3.53
152.	1.45	366.	4.73
155.	4.15	367.	8.02
160.	48.09	371.	11.12
163.	13.12	372.	20.84
167.	8.67	382.	6.40
168.	2.67	383.	4.62
174.	6.46	385.	28.11
177.	21.98	389.	2.46
179.	7.49	390.	7.23

З місячних вкладок нових родів обезп. 1,303.94

Разом від членів	$34,391.32
Процент від бондів	3,650.00
Процент від морґечів	7,469.79
Сплати морґечів	982.50

Сирітські части по бл. п.:

в. 70 Мазур Ева	375.00
в. 257 Юрась Катерина	250.00
Разом	$47,118.61

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 51 Джумак Григ.	1,000.00
в. 64 Редчук Дмитро	250.00
в. 67 Керничний Мих.	1,000.00
в. 70 Мазур Ева	1,000.00
в. 104 Борсук Василь	500.00
в. 172 Білецький Іван	500.00
в. 185 Матичак Іван	1,000.00
в. 193 Джурняк Іван	1,000.00
в. 209 Коцаба Олекса	500.00
в. 213 Дроздов Катер.	500.00
в. 257 Юрась Катерина	500.00
в. 285 Філь Войтіх	1,000.00
в. 308 Реник Іван	500.00
в. 308 Іванско Юрій	1,000.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 18 Ґавчик Анна	230.00
в. 28 Юськів Іван	865.00
в. 61 (ст.) Пеха Мих.	181.25
в. 152 Демків Юліян	345.00

Запомоги з фонду запомогового:

в. 2 Шиманський Ст.	50.00
в. 17 Буньовський Ол.	50.00
в. 29 Мандзяк Стефан	75.00
в. 53 Климко Стефан	75.00
в. 65 Заканич Михайло	100.00
в. 65 Пошивак Стефан	75.00
в. 96 Вороняк Ігнатій	50.00
в. 100 Ферич Самуїл	25.00
в. 121 Сливинський Мик.	50.00
в. 122 Проницька Юлія	50.00
в. 176 Цястон Іван	25.00
в. 187 Юнко Григорій	50.00
в. 223 Присташ Іван	125.00
в. 242 Горват Петро	50.00
в. 243 Рудий Олекса	75.00
в. 276 Коруна Іван	75.00
в. 295 Кулявець Теодор	50.00
в. 300 Шалені Михайло	50.00
в. 300 Горбяк Роман	50.00
в. 316 Грицак Михайло	225.00
в. 332 Спат Михайло	50.00
в. 345 Попеза Панько	25.00
в. 345 Вальчук Василь	50.00
в. 361 Макарик Теодор	25.00
в. 367 Шурґот Микола	50.00

Виплати з фонду народного:

в. 123 Піціль Марія, стипендія	200.00
в. 363 Мішанець Володимир, степендія	500.00
Свобода за Діт. Журнал	327.80

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 177 Онисько Іван	75.09

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,032.00
Платня гол. уряду	570.00
Печатки для відділів	18.75
Видатки канцелярійні: почта, телефон і т. п.	32.78
Разом	$19,202.67

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. липня остала	$448,795.07
Прихід за серпень	47,118.61
Разом	$495,913.68
Розхід за серпень	19,202.67
Готівка з кінцем міс. серпня 1930 остає	$476,711.01

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 476,711.01
Морґечі	1,242,870.65
Бонди	533,321.50
Реальність	125,000.00
Разом	$2,377,903.16

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,725,257.36
„ резервовий	337,273.42
„ запомоговий	72,792.04
„ адміністрац.	17,409.06
„ народний	7,739.11
„ конвенційний	15,092.55
„ сирітський	202,339.62
Разом	$2,377,903.16

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться у вівторок, 16-го вересня, в годині 7.30 ввечір, в гали під ч. 72 Моріс вул. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ і заплатити вкладки. — І. Ґелета, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться у вівторок, 16 вересня, в годині 7.30 ввечір. Просяться всіх членів прибути на цей мітінґ, бо маємо досить важних справ до полагодження. Довгуючих членів напоминається, щоб вирівнали свої залеглости найдальше до 23-го веерсня, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі амінили адресу свого мешкання, повинні повідомити уряд, бо вразі своєї слабости або калцітва не дістануть запомоги. Неявившийся на цей мітінґ член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Ів. Дорофей, предс.; А. Іваній, секр.

В заналі.

Батько (до пустого сина): Чи ти бачив, щоби я в такому діточому віці як ти, був таким пустим?

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за серпень 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	25.40
2.	19.80
3.	12.15
4.	2.70
5.	6.10
6.	2.25
7.	26.33
8.	18.00
9.	24.05
10.	4.72
12.	2.25
13.	5.65
14.	1.35
15.	3.45
16.	10.65
17.	4.50
18.	9.25
20.	6.30
21.	9.45
22.	16.20
23.	3.60
24.	17.35
25.	2.50
26.	4.05
27.	1.80
28.	24.55
29.	22.30
30.	17.35
31.	15.15
33.	4.95
34.	24.53
35.	2.50
36.	75
38.	18.25
39.	11.02
40.	4.75
41.	1.15
42.	8.78
43.	4.05
44.	23.18
45.	14.85
46.	1.15
47.	4.95
48.	6.30
50.	5.90
51.	1.13
52.	75
53.	8.60
54.	3.60
55.	6.30
56	23.40
57.	8.80
58.	12.15
59.	13.75
60.	1.35
61.	4.30
62.	6.00
63.	20.03
64.	6.80
65.	35.55
66.	2.25
67.	16.65
68.	1.80
69.	4.73
70.	19.58
71.	25
72.	8.55
73.	9.23
74.	1.60
75.	16.00
76.	28.12
77.	7.20
78.	3.60
80.	4.30
81.	6.75
82.	8.90
83.	14.85
85.	13.75
86.	11.70
87.	17.10
88.	65
89.	3.60
90.	26.35
91.	26.10
93.	3.60
94.	15.75
95.	9.25
96.	20.70
97.	22.05
98.	3.60
99.	20.50
100.	4.95
102.	40.05
103.	6.52
104.	18.25
105.	13.30
106.	5.95
107.	8.85
108.	8.35
109.	13.27
112.	19.70
113.	5.63
114.	7.45
115.	90
116.	11.25
117.	1.60
118.	2.05
120.	18.00
121.	14.70
122	25
123.	11.25
124.	15.15
126.	1.70
127.	12.60
128.	8.35
129.	2.25
130.	10.80
131.	9.45
132.	17.30
133.	9.45
135.	5.85
136.	22.05
137.	27.00
139.	4.05
140.	6.55
141.	2.93
142.	10.35
144.	3.35
145.	2.55
146.	11.25
147.	54.90
148.	4.05
149.	5.63
150.	1.65
151.	7.65
152.	3.68
155.	46.60
156.	13.75
158.	90

Відділ	Заплатив
159.	10.58
160.	9.23
161.	12.45
162.	2.95
163.	8.10
164.	9.75
165.	2.40
166.	1.57
167.	6.98
168.	22.75
169.	2.05
170.	11.48
171.	25
172.	2.05
173.	5.40
174.	3.60
175.	8.55
176.	4.10
177.	7.00
179.	22.05
181.	11.35
182.	8.55
183.	3.60
185.	6.55
187.	90
188.	4.30
189.	2.70
191.	6.98
192.	6.75
193.	10.80
196.	3.60
197.	90
198.	3.40
200.	9.70
203.	5.85
204.	13.00
205.	5.00
206.	44.78
207.	6.30
208.	3.00
209.	9.70
210.	3.40
211.	7.70
212.	2.55
213.	22.30
214.	9.45
217.	36.68
218.	35.80
219.	5.40
220.	19.35
221.	16.45
223.	29.50
224	1.35
226.	1.80
227.	6.75
228.	4.10
229.	19.15
230.	31.28
231.	8.10
232.	5.85
233.	68
234.	26.35
235.	7.65
236.	6.10
237.	18.90
238.	2.95
239.	29.03
240.	1.00
241.	8.42
242.	12.60
243.	17.58
244.	3.60
245.	22.50
246.	4.73
247.	28.03
248.	4.50
250.	1.35
251.	11.25
252.	7.95
253.	6.08
254.	3.60
255.	5.20
256	45
257.	3.15
258.	4.30
259.	15.75
261.	1.65
262.	5.85
263.	8.85
264.	3.60
265.	2.25
266.	6.53
267.	5.65
268.	6.80
269.	4.20
270.	18.00
271.	4.10
273.	13.60
274.	10.80
275.	7.45
276.	69.10
277.	4.73
278.	9.00
280.	3.15
281.	2.03
282.	33.15
283.	5.65
284.	1.80
285.	1.60
286.	4.28
288.	22.73
289.	6.52
290.	4.30
292.	23.85
293.	2.05
294.	5.18
295.	26.10
296.	18.20
297.	3.60
298.	5.20
299.	4.30
300.	16.65
301.	11.70
302.	75
303.	2.25
305.	5.55
306.	1.15
307.	2.70
308.	14.40
309.	4.50
310.	4.95
312.	12.15
313.	50
314.	1.60
316.	22.73
317.	12.85
318.	11.93
319.	25
320.	8.20

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
321.	18.45	357.	3.85
322.	2.95	358.	4.30
323.	10.60	359.	4.75
324.	11.25	360.	12.60
326.	13.50	361.	28.15
327.	3.85	362.	8.10
329.	50	363.	20.25
330.	2.95	364.	22.05
331.	7.20	365.	11.50
332.	8.55	366.	3.40
333.	8.55	367.	16.00
334.	27.90	368.	2.30
335.	5.20	369.	20.05
336.	22.05	370.	10.35
337.	1.65	371.	12.85
338.	25.20	372.	50
339.	12.88	374.	4.50
340.	3.15	375.	2.03
341.	9.90	377.	50
342.	30.25	378.	1.80
343.	3.40	379.	5.85
344.	4.73	380.	4.50
345.	14.65	381.	4.05
346.	5.20	383.	12.15
347.	7.70	384.	16.20
349.	11.10	385.	21.15
350.	2.03	386.	75
351.	4.75	389.	1.58
352.	6.10	396.	14.18
354.	2.70	400.	15.75
355.	4.28	401.	4.05
356.	1.15		

З місячних вкладок	$3,408.59
Процент від морґечу	180.00
Сплати морґечу	90.00
Разом	$3,678.59

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

в. 50 Лазарович Вас.	400.00
в. 155 Макар Василь	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	325.00
Свобода за журнал	655.70
Видатки канцелярійні	15.91
Разом	$1,796.61

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. липня остала	$119,992.25
Прихід за серпень	3,678.59
Разом	$123,670.84
Розхід за серпень	1,796.61
Готівка з кінцем міс. серпня 1930 остає	$121,874.23

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$121,874.23
Морґечі	51,130.00
Бонди	52,150.00
Разом	$225,154.23

Стан довжний:

Фонд посмертний	$158,259.76
„ адміністрац.	66,894.47
Разом	$225,154.23

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

АСФАЛЬТ ЗНАЛИ ВЖЕ В СТАРОВИНІ.

Нині такий модний у будівництві й електротехніці асфальт знаний був в давну старовину в Персії, Юдеї. Мезопотамії, Фенікії, Єгипті, у Греції й Римі — під назвою „жидівської смоли". Тоді асфальт добували передовсім із Мертвого моря в Палестині.

Єгиптяни вживали асфальту з олійками, прим. кедровим, і якимись іншими мішанинами до консервування мерців (мумій). Асфальт знали в старовину ще скорше ніж палене вапно. Мури Вавилону, Вавилонська вежа та будівлі Семіраміди були побудовані на асфальтовій заправі, щоби були забезпечені перед вохкістю.

В Мойсеевім Пятикнижію (Пентатевх) сказано, що щілиня Ноевого ковчего були позаліплювані асфальтом.

В середньовічних часах асфальт вкидали до маґічних кітлів і додавали до нього інші складники, бо сподівалися так витворити камінь мудрости.

В 1712 році завдяки припадкові асфальт знову входить в ужиття в Швайцарії. Одначе більші фабрики асфальту уладив щойно Ґр. Сасней у 1802 році. В тім часі приходило до ріжних обманств, бо товариства обіцювали уділовцям золоті доходи.

Справжній розвиток асфальту (знаного так давно в старовину) сягає небогато літ назад.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ФУЛТОН, Н. Й.

З пікніку на Рідний Край.

Наша місцевість мала, бо всього живе тут яких 50 українських родин. Є відділ У. Н. Союза, є і Народний Дім. Значить, виглядало би, що громада не спить. Але так, на жаль, не є. Дійсно свідомих Українців-націоналістів тут є мало. Бо ті з Великої України ще далі почувають себе „русскими". А кромі них є ще й большевики, в яких як усюди так і тут для народної справи нема ніякого пожитку.

І от тому читаємо по часописах за жертви в ріжних, навіть дуже маленьких громад, а з нашої їх нема.

Це й було причиною, що завязався комітет пікніку, який рішив хоч тою дорогою згуртувати наших людей при забаві й зібрати якусь лепту на допомогу Рідному Краєви.

До комітету ввійшли: М. Співак, І. Зеневич, І. Фішер, І. Черяк.

Та „русскі" й большевики не прийшли. Для них болі рідного краю не істнують. Їм не треба ніякого обєднання сил.

Пікнік відбувся дня 27. липня. Було понад 40 осіб, самих чесних і свідомих Українців, котрі прибули з діточками.

Громадянин Г. Туркевич, гість з Сиракюз, промовив до зібраних, розповів про боротьбу в рідній краю і заохочував до дальшого завзяття, єдности і жертв.

Чистого доходу було з пікніку $42.75, які підписаний вислав до Обєднання з таким призначенням: $32.75 для українських інвалідів, а $10.00 на бойову акцію.

Мирон Співак.

ЗІ СПОРТУ.

Editor:

Will you kindly publish the following article in the Ukrainian Daily Newspaper "Svoboda" at your earliest convenience. Thank you.

"The Ukrainian Social Club of Perth Amboy, N. J., have organized a basket ball team for 1930.

We are desirous of booking games with the Jersey City, Newark, Elizabeth, Carteret and Pennsylvania teams.

Call Perth Amboy 3687, or write to John Romanetz, 771 Central Place, Perth Amboy, N. J."

Yours for Sports,

John Romanetz, Manager
The Ukrainian Social Club
Basket Ball Team.

ЛЮДИ-ПАМЯТНИКИ.

Професор віденського медичного виділу Гохштедтер, після 30 літ досвідів, уліпшив новий спосіб консервування людського тіла. Після спеціяльного висушення тіла при помочи відповідних хемічних препаратів, застрикується в тіло парафіну. Забальсамоване так тіло задержує живу барву і твердне ніби мармур.